KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Kes krooksub läheb app´i

RAGNE OJA
Juhtivspetsialist

Sobivus vabatahtlikuks seireks

- Väikesed, väheliikuvad ja vaatlejale ohutud
- Silmatorkavad – pulmamängud sigimisveekogudes ja massränded
- Väga vähe liike (kuni kümme)
- Enamik liike kergesti eristatavad
- Tegutsevad asulate lähedal, inimpelglikkus praktiliselt puudub

@ Ilmar Uibopuu

@ Janika Loos

Kuidas jõudsime vabatahtliku seireni?

- 2016. a esitasid eksperdid soovituse, et riiklik seire peaks jagunema:
  - tuumikseire (riiklik tellimus)
  - laiaulatuslik (vabatahtlik) seire
- 2017/18. a arutelud ekspertidega
- 2018. a kevadel esimene katsetus
  - väiksem ringkond – kus on konnad?
- 2019. a kevadel avalik üleskutse ja koolitused

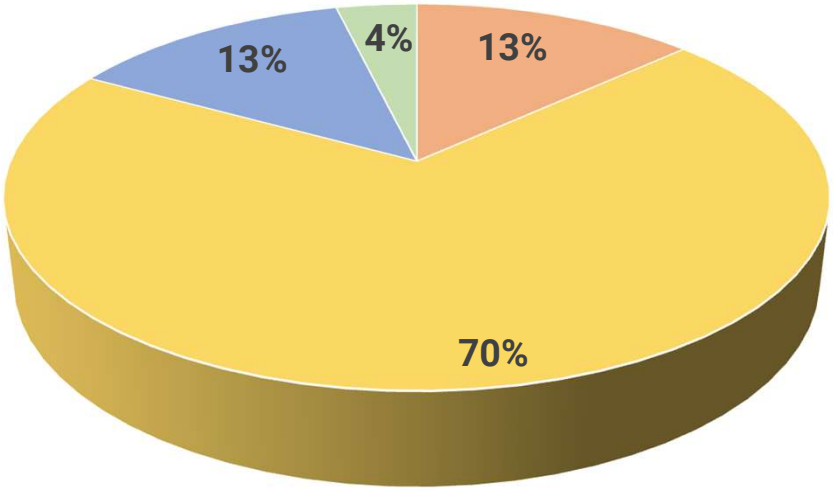

Ei oska liike eristada	Eristan tavalisi liike
Eristan kõiki moonde läbinud kahepaikseid	Eristan kõiki liike kõigis arenguetappides

Meetod olgu lihtne ja robustne

- Seire eesmärk on kahepaiksete liikide leviku täpsustamine Eestis
- Kordusvaatlused võimaldavad pikemas perspektiivis jälgida ka kahepaiksete arvukuse muutuste trendi
- Juhuvaatlused sigimisveekogude läheduses ja mujal maismaal
- Isendite eristamine ei ole hädavajalik, piisab ohtrusklassist
  - 1 – üksikud ehk 1-3 isendit, 2 – keskmiselt ehk 4-10 isendit, 3 – ohtralt ehk >10 isendit
- Vanuseklassi eristamine võimaldab hinnata, kas sigimine toimus

@ Märten Rannu

@ Maidu Kõoleht

Andmete edastamine – LVA

- Andmeid on võimalik edastada läbi Loodusvaatluste andmebaasi nutirakenduse või veebilehe

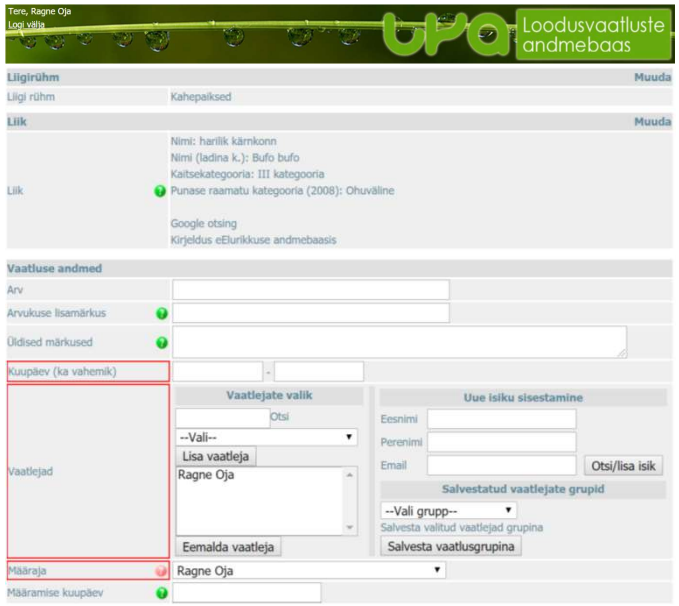

Kas üleskutsest oli kasu?

- Juba 2018. a märgatavalt rohkem vabatahtlike poolt edastatud vaatluseid
- Kasv jätkus 2019. a vaatamata kuivale ja kiirele kevadele

Eelmisel nädalal laulsid ühes tiigis rohukonnad, teises rabakonnad, kudu veel ei olnud. Aga eile oli kudu juba laiali!

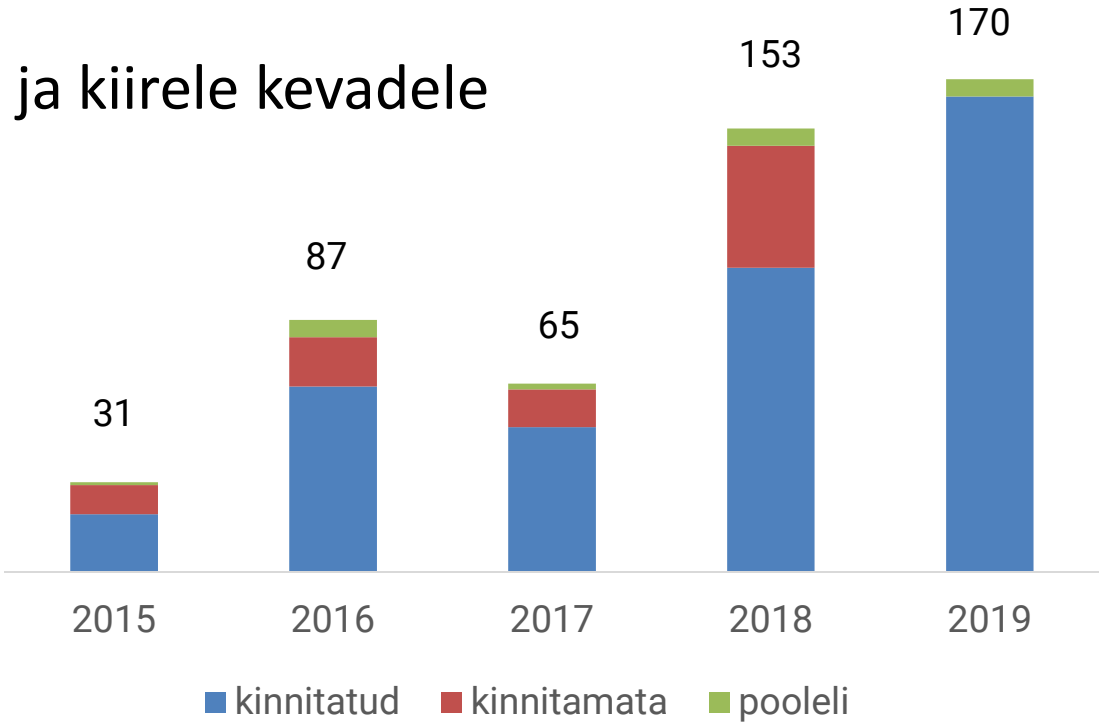

Vaatlejad

- Kokku 50 vaatlejat
- Enamikul üks vaatlus, kuuel vaatlejal vähemalt 10

- USA-s edastasid 698 vabatahtlikku 11 663 kahepaiksete ja roomajate vaatlust, neist 74 esitasid vähemalt 10 vaatlust.

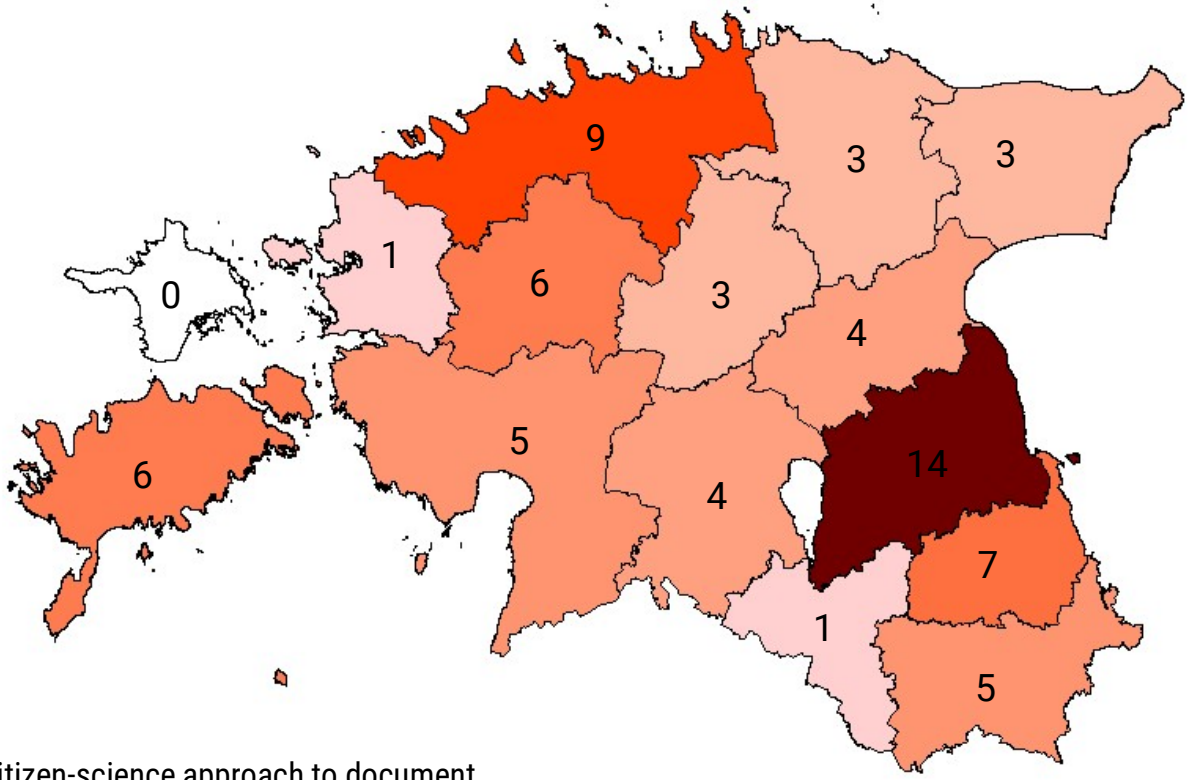

Price S.J. & Dorcas M.E. (2011) The Carolina Herp Atlas: an online, citizen-science approach to document amphibian and reptile occurrences. Herpetological Conservation and Biology, 6, 287-296

Ka nullvaatlus on vaatlus!

- „Botaanikaaia territooriumil 18. aprillil konni otsides mul ei õnnestunud küll mitte ühtegi neist kohata. Küla peal kuulsin, et ühel õnnestus pildile saada üksik kudulaik, mida juba haug maialt vahtis…“

- „Nullvaatlus Kurtnas, 4. mail ja 18.juunil.“

- „Hiiumaal Emmastes 31. mail kraavid kuivad, pole õnnestunud näha mitte ühtegi konna, läksime kalale.“

Vabatahtlike vaatlused vs riiklik seire

- Vabatahtlikud jõudsid 2019. a rohkematesse kohtadesse kui eksperdid
- „Valged alad“ Hiiumaal, teistes maakondades osaliselt
- Vabatahtlikud tabasid 2019. a vähem liike kui eksperdid
- Järgmistel aastatel eesmärk katta „valged alad“ ja tabada rohkem liike

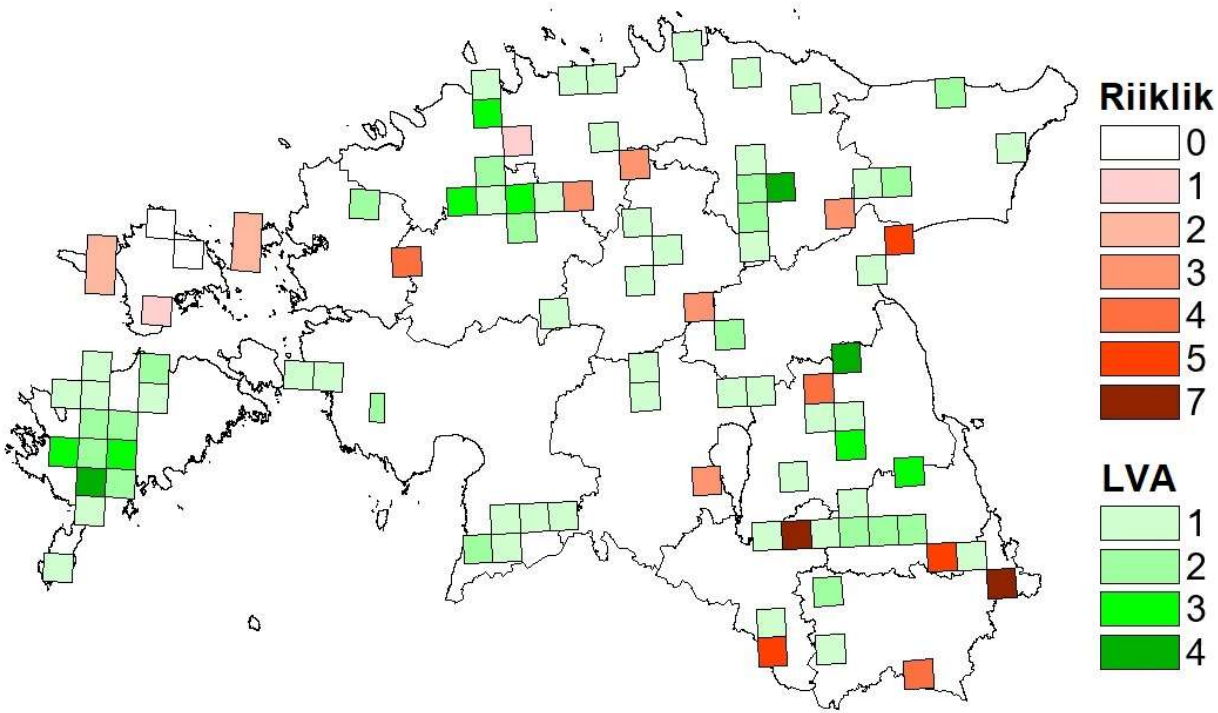

Vabatahtlike vaatlused vs riiklik seire

- Tavalisemate päriskonnade osas kogusid vabatahtlikud rohkem infot
- Raskesti tabatavate liikide puhul on vajalik riiklik seire:
  - piiratud levila
  - varjuline eluviis
- Vabatahtlik seire toetab oluliselt riiklikku tellimust!

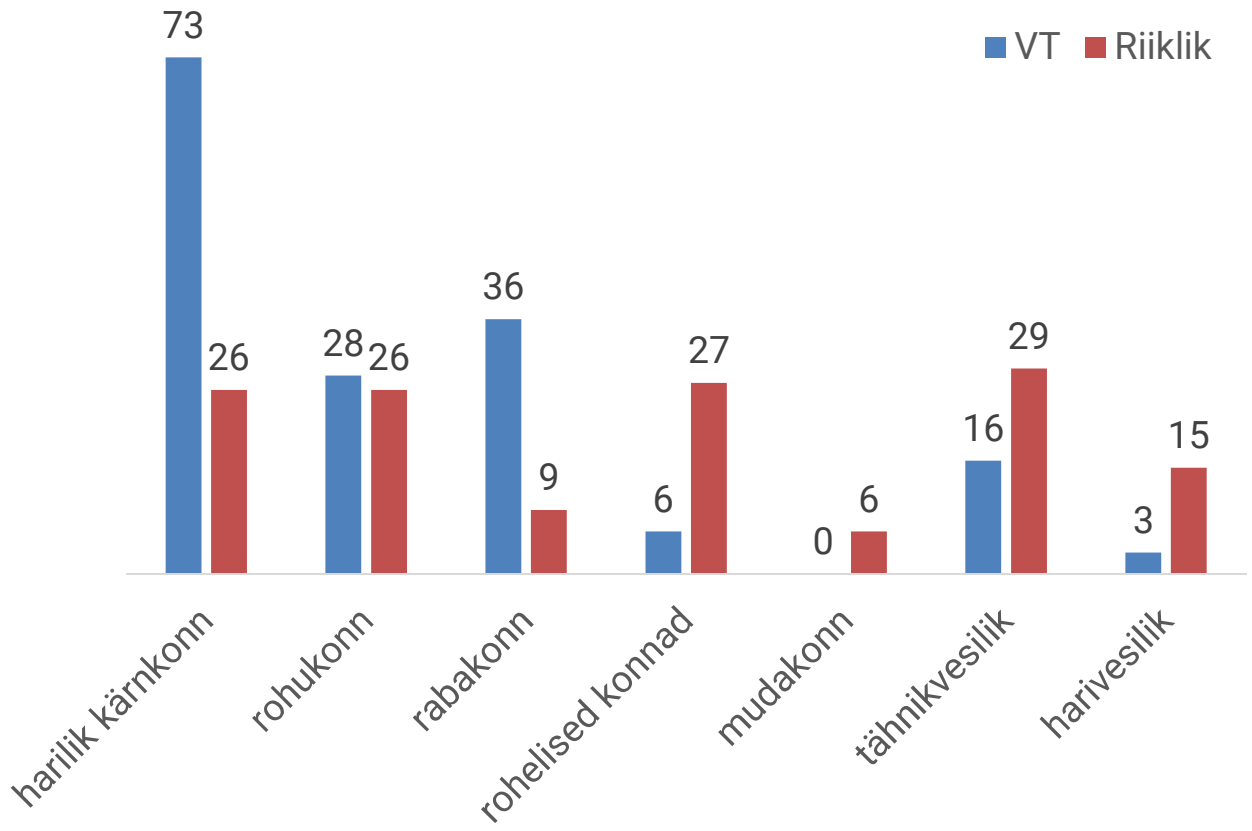

Millal kahepaikseid vaadeldi?

Kahe nädala jooksul 48% kõigist vaatlustest
Varaste sigijate tippaeg

Ülejäänud perioodil juhuslikud vaatlused

Emotsioon

Veekonna vaatlus 17.08.2019 Karja külas Saaremaal

„5 olid täiskasvanud. Minu kaldal liikumisega läksid noored lombile lähemale ja vanad isendid, keda alguses näha polnud (lemlede all), tulid veest välja väiksemaid sööma. Nägin vähemalt 2 noore konna söömist vanema poolt.“

@ Martin Silts

Kuidas edasi?

- Rohkemate vabatahtlikeni jõudmine
  - üleskutse ajastamine – varaste kudejate periood (aprilli teine pool) ja roheliste konnade tippaeg (juuni esimene pool)
  - teavituskanalite laiendamine

- Riikliku seire valimi koostamise põhimõtete korrigeerimine vastavalt vabatahtlikelt kogunevale lisainfole
  - senisest suurem rõhk haruldastel ja raskesti tabatavatel liikidel
  - lisandub tulemuslikkuse seire komponent – eri projektide käigus loodud kudemisveekogude seire

Kui nüüd tekkis soov samuti kaasa lüüa…

www.keskkonnaagentuur.ee/et/node/3148

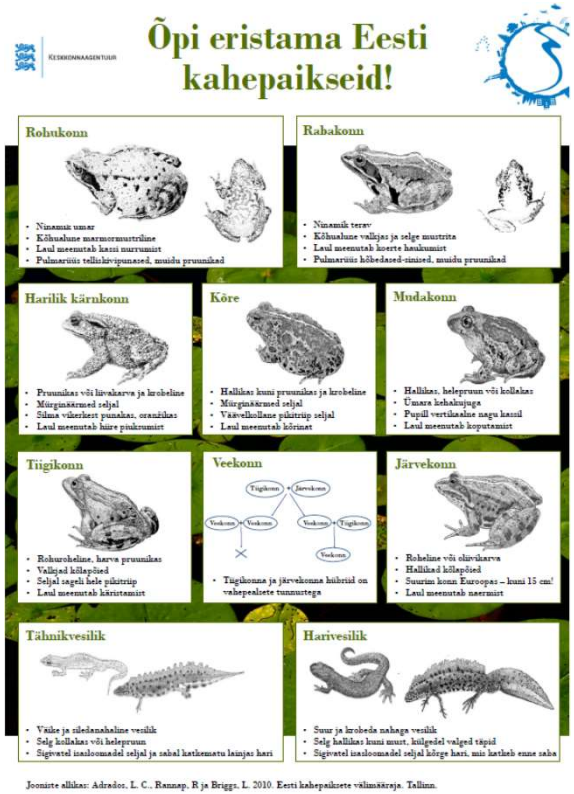

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Kokkuvõtteks:

Vabatahtlike kogutud andmed täiendavad oluliselt riiklikku tellimust

Tuleviku väljakutsed – vabatahtlike leidmine ja hoidmine